

Хмельницький національний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

гуманітарно-педагогічного факультету
Л.Л. Станіславова

„ 3 ” вересня 2019 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Спортивні ігри та методика їх викладання (баскетбол)

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **017 фізична культура і спорт**
Рівень вищої освіти **Перший бакалаврський**
Освітньо-професійна програма **Фізична культура і спорт**
Обсяг дисципліни **2 кредита ЄКТС,**
Шифр дисципліни **ОП. 08**
Мова навчання **Українська**
Статус дисципліни: **Обов'язкова (цикл професійної підготовки)**
Факультет: **Гуманітарно-педагогічний**
Кафедра: **Теорії і методики фізичного виховання і спорту**

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин					Курсовий проект	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття				Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					
Денна	3	5	60	34	17		17	26			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт» першого бакалаврського рівня.

Програма складена к.пед. наук, доцент Чопик Т.В.

Схвалено на засіданні кафедри Теорії і методики фізичного виховання і спорту
Протокол від “ 30 ” серпня 2019 р. № 1;

Зав. кафедрою теорії і методики фізичного виховання і спорту Солтик О.О.

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Станіславова Л.Л.

Хмельницький 2019

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Спортивні ігри та методика їх викладання (баскетбол)» входить в систему профілюючих предметів у професійній підготовці фахівців освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 017 «Фізична культура спорт» і розкриває теоретико-методичні закономірності рухової активності у баскетболі.

Пререквізити – «Вступ до спеціальності»; «Спортивні ігри (регбі)».

Кореквізити – «Теорія і методика з обраного виду спорту (за видами спорту)», «Практика за профілем майбутньої професії»; «Спортивні ігри (гандбол)»; «Спортивні споруди і обладнання».

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Програмні компетентності: здатність працювати в команді; здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.

Програмні результати навчання: спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.

Мета дисципліни: полягає у формуванні у студентів знань і вмінь вивчення історії, теорії і методики викладання баскетболу, оволодіння технічними прийомами і тактичними діями гри в баскетбол.

Предмет дисципліни: технічні прийоми і тактичні дії гри в баскетбол.

Завдання дисципліни:

1. Сформуванню знання про історію розвитку гри в баскетбол.
2. Сформуванню необхідні знання та практичні вміння у виконанні технічних прийомів і тактичних дій у баскетболі.
3. Сформуванню вміння методично грамотно навчати технічним прийомам і тактичним діям у баскетболі.
4. Сформуванню знання про правила гри в баскетболі та вміння судити гру.
5. Сформуванню необхідні знання та практичні вміння в організації та проведенні змагань з баскетболу.

Результати навчання. В результаті засвоєння дисципліни студенти повинні:
знати: історію розвитку спортивних ігор у світі і в Україні; основні прийоми техніки гри і методики їх навчання; основні тактичні дії гри і методики їх навчання; основні правила гри, види робочої документації для проведення змагань, жести судді під час гри.

вміти: правильно показати виконання основних технічних прийомів і тактичних дій гри; методично грамотно провести методики навчання основних технічних прийомів гри; методично грамотно провести методики навчання основних тактичних дій гри; судити гру, показуючи суддівські жести.

Зміст навчальної дисципліни: основні поняття педагогічної майстерності, складники професійної майстерності та структура діяльності тренера, особливості вербальних і невербальних форм викладання в тренувальному процесі, тренерський талант, компетентність тренера-викладача, особистісні відносини тренера зі спортсменами, конфлікти у спортивній діяльності.

3. Структура і зміст робочої програми навчальної дисципліни

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на		
	Денна форма		
	лекції	практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1 Історія і сучасний стан розвитку баскетболу.	2	2	2
Тема 2 Основи технічної-підготовки у баскетболі.	4	4	4
Тема 3 Основи тактичної підготовки гравців у баскетболі.	4	4	4
Тема 4 Правила гри Особливості роботи суддів у баскетболі.	4	4	8
Тема 5 Засоби баскетболу у професійно-прикладній фізичній культурі.	3	3	8
Разом	17	17	26

3.2. Програма навчальної дисципліни

3.2.1. Зміст лекційного курсу

№	Перелік тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Історія зародження та етапи розвитку баскетболу у світі. Досягнення українських спортсменів у складі збірної команди СРСР. Стан і перспективи розвитку баскетболу. Етапи розвитку баскетболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [2,3,12,21]	2
2	<i>Тема 2.</i> Основи технічної підготовки баскетболістів. Сучасні вимоги до технічної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки нападу, захисту, індивідуальних групових і командних технічних дій баскетболістів. Література: [2,3,12,21]	4
3	<i>Тема 3.</i> Основи тактичної підготовки баскетболістів. Сучасні вимоги до тактичної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення тактики нападу, захисту, індивідуальних групових і	4

	командних тактичних дій баскетболістів. Література: [2,3,12,21]	
4	Тема 4. Особливості роботи суддів у баскетболі. Основні правила гри у баскетбол. Робота бригади суддів. Жестикуляція. Майданчик для гри у б/б, м'яч, спортивна форма. Особливості організації та проведення змагань з баскетболу. Література: [2,3,12,21]	4
5	Тема 5. Вплив засобів баскетболу на розвиток професійно важливих фізичних якостей фахівців здоров'я людини. Література: [2,3,12,21]	3
	<i>Разом за 5 сесестр</i>	17

3.2.2 Зміст практичних занять

Номер теми	Теми практичних занять	Кількість Годин
1	Історичні аспекти розвитку гри у світі. Досягнення українських спортсменів у складі збірної команди СРСР. Стан і перспективи розвитку баскетболу. Етапи розвитку баскетболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [2,3,12,21]	2
2	Навчання стійки, переміщень у баскетболі. Розвиток швидко-силових якостей, швидко-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча у кільце. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів однокорств. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. Література: [2,3,12,21]	4
3	Удосконалення вивчених прийомів. Навчання індивідуальним, груповим і командним тактичним елементам ведення гри у нападі і захисті. Навчання ігрової взаємодії усіх ігрових амплуа у баскетболі. Розвиток швидкості переміщень, спритності. Правила гри. Навчальні одно- та двосторонні ігри. Моделювання змагальної діяльності. Література: [2,3,12,21]	4
4	Еволюція правил гри у баскетбол (історичні зміни у розмірах майданчика для гри, розміри і вага м'яча, форма гравців, час гри та ін). Педагогічне спостереження за грою із подальшим аналізом техніко-тактичних дій гравців. [2,3,12,21]	4
5	Вивчення і удосконалення засобів баскетболу, які впливають на розвиток професійно важливих якостей фахівців здоров'я людини. [2,3,12,21]	3
	<i>Разом за 3 курс 5 семестр</i>	17

3.2.3 Зміст самостійних занять

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту практичних робіт, вивченню нового теоретичного матеріалу, тестування з теоретичного матеріалу, підготовки до здачі іспиту.

№ тем и	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу №1, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першої контрольної роботи [2,3,12,21]	2
2.	Опрацювання лекційного матеріалу №2, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першого контрольної роботи [2,3,12,21]	4
3.	Опрацювання лекційного матеріалу №3, відповідних літературних джерел. Здача першої контрольної роботи. Підготовка до здачі другої контрольної роботи. [2,3,12,21]	4
4.	Опрацювання лекційного матеріалу №4, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи [2,3,12,21]	8
5.	Опрацювання лекційного матеріалу №5, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи та підсумкової контрольної роботи [2,3,12,21]	8
<i>Разом за семестр</i>		26

4. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням проблемного навчання); практичні заняття; самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання систем MOODLE). Методи викладання словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (дискусії, навчальні ігри); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Методи навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (дискусії, навчальні ігри, змагання, тренувальні, вправи); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів, відеоматеріалів), самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання систем MOODLE).

Навчальна робота проводиться у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. На лекціях подається основний програмний матеріал, який становить основу підготовки майбутнього спеціаліста. Даються головні відомості та рекомендації щодо виконання практичних завдань.

На практичних заняттях поглиблюються знання з основних питань, висвітлених на лекціях, і перевіряються знання студентів, отриманих на лекціях та в процесі самостійної роботи студента.

Самостійна робота студентів складається: закріплення пройденого матеріалу, з опрацювання рекомендованої літератури, виконання додаткових розрахункових завдань.

5. Методи контролю.

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою.

Форми оцінювання: усне опитування, письмове опитування; тестування спеціальної та загальної підготовленості; самоконтроль; складання план-конспекту з баскетболу.

Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості.

Оцінка, яка виставляється за виконання практичної роботи, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання практичної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення протоколу і графічної частини; своєчасний захист практичної роботи. Термін захисту практичної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад

	відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

У 7 семестрі поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять проходять у вигляді тестового. Під час контролю визначається рівень засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни. Тестові контролю (ТК1, ТК2) проводиться на 5 і 11 тижнях і має на меті перевірку знань. Окрім того студенти отримують оцінку (ЗПР) за виконання практичних робіт. Оцінку відмінно за практичну роботу студенти отримують за виконання усі передбачені навчальною програмою навчальні завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання стану оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з дисципліни «Спортивні ігри та методика їх викладання», і проходить у вигляді іспиту. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів робіт згідно із структурою залікових кредитів.

Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі
за ваговими коефіцієнтами

Тестовий контроль	Захист практичної роботи	Семестровий контроль
-------------------	--------------------------	----------------------

ТК1	ТК2	ЗПР1, ЗПР2	іспит
0,2	0,2	0,2	0,4

6. Рекомендована література

Основна:

1. Баскетбол: Правила соревнований.– М.:Физкультура и спорт, 1981.– 86с.
2. Баскетбол:Учебное пособие.– К.:Вища школа, 1989.– 232с.
3. Евтушенко С. С мячом в руке.– М.:Мол. Гвардия, 1986.– 224с.
4. Костюкевич В. М. Організація і проведення змагань із спортивних ігор. – Вінниця: ДОВ «Вінниця», ВДПУ, 2001. – 216 с.
5. Поплавський Л. Ю. Баскетбол : підручник для студ. вищих навч. закл. фізичного виховання і спорту / Л. Ю. Поплавський. – К.: Олімпійська література, 2004. – 448 с.:
6. Попов А.В. Спортивные игры в коллективе физкультуры / А.В.Попов, в.Е.Хапко.– К.:Здоровья, 1989.– 136с.
7. Спортивные игры и методика преподавания :Учебник. – М.:Физкультура и спорт, 1986.– 320с.
8. Свіргунець Є.М., Базильчук В.Б., Базильчук О.В. та ін. Організація та проведення змагань у спортивних іграх/ Методичні вказівки для студентів спеціальності „Фізична реабілітація”. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 137с.

Додаткова література

1. Колос В., Баскетбол: теория и практика.– Минск:Полымя, 1989.– 165с.
2. Яхонтов Е.Р., Индивидуальные упражнения баскетболиста / Е.Р.Яхонтов, Л.С.Кит.– М.:Физкультура и спорт, 1981.– 71с.
3. Конспекти лекцій.